

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Cybinka w 2023 r.

I. Wprowadzenie:

Gminny Program Wspierania Rodziny ustanowiony został uchwałą Nr XLIII/216/2022 Rady Miejskiej w Cybince z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Cybinka na lata 2022-2024.

Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Cybince.

Działania podejmowane w ramach Programu adresowane są do rodzin wychowujących dzieci, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

II. Realizacja Programu w 2023 roku

W roku 2023 w ramach zadań własnych z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez gminę sfinansowano między innymi:

1. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, celowych specjalnych w szczególności:

- na dofinansowanie zakupu leków i leczenie dla 16 rodzin na kwotę 10.360,00 zł;
- na dofinansowanie zakupu opału dla 5 rodzin na kwotę 2.640,00 zł;
- na dofinansowanie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego dla 1 rodziny na kwotę 5.000 zł
- na uregulowanie opłat dla 2 rodzin na kwotę 3.804,40 zł
- na dofinansowanie zakupu odzieży dla 1 osoby na kwotę 415,00 zł.
- na dofinansowanie innych potrzeb dla 3 rodzin na kwotę 900,00 zł.

Ogółem wypłacono zasiłków celowych na kwotę 23.119,40 zł.

2. Dotacja celowa na dofinansowanie zadania własnego na wypłatę **zasiłków okresowych**: z tytułu bezrobocia – 45 rodzin na kwotę 146.683,71 zł, z tytułu długotrwałej choroby – 29 rodzin na kwotę 63.498,29 zł, z tytułu niepełnosprawności – 5 rodzin na kwotę 40.050,41 zł, inne przyczyny – 39 rodzin na kwotę 116.258,77 zł.

Ogółem wypłacono zasiłki okresowe na kwotę 366.491,18 zł dla 104 rodzin.

3. Udzielenie pomocy w formie niepieniężnej: udzielenie schronienia dla 4 osób na kwotę 18.555,00 zł.

4. W ramach zadań własnych udzielono pomocy materialnej w formie :

- **zasiłku stałego** – dla osoby samotnej – 35 osób na kwotę 225.795,43 zł
- **zasiłku stałego** – dla osoby w rodzinie – 4 osób na kwotę 14.409,58 zł

Ogółem wypłaconych zostało zasiłków stałych na kwotę 240.205,01 zł dla 39 rodzin.

5. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania związane ze świadczeniem usług opiekuńczych dla osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy ze strony innych osób. W 2023 roku taką formą pomocy objętych zostało 18 chorych, a koszt usług opiekuńczych wyniósł 77.983,35 zł.

6. Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej

W roku 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince przystąpił do realizacji programu resortowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" - edycja 2023. Głównym celem Programu było wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla uczestników Programu:

1. dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
2. osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności: o stopniu znacznym lub o stopniu umiarkowanym, lub traktowane na równi do wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W ramach programu zatrudnionych było **14** Asystentów Osobistych Osób Niepełnosprawnych. Wsparciem asystentów objętych zostało **19** osób, w tym 1 dziecko, 2 osoby posiadające ustalony umiarkowany stopień niepełnosprawności oraz 16 osób z ustalonym znacznym stopniem niepełnosprawności albo orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

7. Domy Pomocy Społecznej

W 2023 roku 20- tu niesamodzielnym i wymagających całodobowej opieki podopiecznych z terenu naszej gminy przebywało w Domach Pomocy Społecznej w: Kostrzynie nad Odrą, Glińsku, Bystrej, Rokitnie, Tursku, Lubsku, Szczawnie, Toporowie, Trzebiechowie filia Bełcze, Domu Pomocy Społecznej Nr 2 z filią „Dom w Połowie Drogi” w Gorzowie Wielkopolskim, Dom Pomocy Społecznej Nr 1 w Gorzowie Wielkopolskim, Kożuchowie.

Pobyt w Domu Pomocy Społecznej jest odpłatny. Mieszkaniec płaci nie więcej niż 70% swojego dochodu. Jeśli nie może pokryć w pełni wymaganej opłaty, wówczas koszty obciążają kolejno: małżonka oraz zstępnych (dzieci, wnuki) i wstępnych (rodziców). W dalszej kolejności zastępczo obciążona jest gmina, z której osoba została skierowana do DPS. Koszt pobytu podopiecznych z naszego terenu w Domach Pomocy Społecznej w 2023 r. wyniósł 825.592,36 zł.

8. Pomoc w zakresie dożywiania

Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki związane z programem „Posiłek w szkole i w domu”. Pomoc ta ma charakter posiłku, zasiłku celowego na zakup posiłku bądź świadczenia rzeczowego. W 2023 roku objęto pomocą: dożywianie w formie posiłków: dzieci przedszkolne, uczniowie szkół podstawowych, średnich, oraz dorosłe osoby bezdomne – 40 rodzin na kwotę 75.923,83 zł, zasiłek celowy – 121 rodzin na kwotę 359.776,17 zł oraz dożywianie w formie świadczenia rzeczowego 25 rodzin – na kwotę 64.300,00 zł.

9. Korpus Wspieraj Seniora

Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince realizował program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023. Celem ww. programu było wsparcie finansowe gmin w zakresie zapewnienia usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary oraz realizacja usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

Realizacja programu swoim zakresem obejmowała dwa moduły:

- Celem Modułu I było zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie danej gminy. Z modułu I skorzystało **97** seniorów z naszej gminy
- Celem Modułu II była poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”.

W ramach ww. programu **16** osób skorzystało z pomocy w formie opaski życia.

10. Opieka wytchnieniowa

Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince w 2023 r. realizował program resortowy Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. "Opieka wytchnieniowa" - edycja 2023.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
2. osobami niepełnosprawnymi posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, z późn. zm.) – poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Z całodobowej opieki skorzystał jeden uczestnik Programu, natomiast dwóch uczestników objętych było opieką dzienną.

Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach powyższego programu na podstawie umowy zlecenia zatrudniał dwie osoby świadczące usługi opieki wytchnieniowej.

11. Klub Senior +

Klub Seniora w Cybince został utworzony w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020. Zgodnie z założeniami ww. programu Klub „Senior+” działa w oparciu o ustawę z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Klub „Senior+” w Cybince jest klubem samopomocy będącym ośrodkiem wsparcia. Działalność Klubu ma na celu zapewnienie aktywnego spędzenia wolnego czasu oraz rozwijania zainteresowań uczestników. Z oferty Klubu „Senior+” w 2023 r. skorzystało 180 osób.

12. Refundacja podatku VAT

Na podstawie ustawy o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku gazu, osoby ogrzewające domy i mieszkania gazem uzyskały zwrot podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe.

W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince wypłacił odbiorcom paliw gazowych refundację podatku VAT na kwotę 1.385,06 zł (3 wnioski).

13. Środowiskowy Dom Samopomocy „Pod Słońcem” w Bieganowie

Środowiskowy Dom Samopomocy „Pod Słońcem” w Bieganowie jest jednostką budżetową Gminy realizującą zadania z zakresu administracji rządowej określone w ustawie o pomocy społecznej i ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Środowiskowy Dom Samopomocy „Pod Słońcem” w Bieganowie w 2023 r. był ośrodkiem wsparcia dla **36** osób z zaburzeniami psychicznymi. Dom jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu i obejmuje wsparciem osoby upośledzone umysłowo oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

14. Zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince w 2023 r. wypłacił **świadczenia rodzinne na kwotę 2.408.535,18 zł**, w tym:

- 1) 1920 zasiłków rodzinnych na kwotę 228.012,00 zł
- 2) 1153 dodatki do zasiłków rodzinnych na kwotę 123.585,12 zł, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 7 dodatków
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2 dodatki
 - samotnego wychowania dziecka – 81 dodatków
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 194 dodatki
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 121 dodatków
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 329 dodatków
 - wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej – 419 dodatków
- 3) 1933 zasiłki pielęgnacyjne na kwotę 417.218,72 zł
- 4) 616 świadczeń pielęgnacyjnych na kwotę 1.498.985,64 zł
- 5) 13 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka na kwotę 13.000,00 zł,
- 6) 117 świadczeń rodzicielskich na kwotę 111.152,50 zł.
- 7) ponadto wypłacono świadczenia rodzinne należne w sytuacji przekroczenia kryterium dochodowego „złotówka za złotówkę” na kwotę 12.581,20 zł.
- 8) Jednorazowe świadczenie pieniężne „Za życiem” – 4.000,00 zł – 1.

2. Dla 20 osób uprawnionych zostały wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego w wysokości 98.803,45 zł, ogółem wypłacono 221 świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

15. Świadczenia wychowawcze

Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince wypłacił 88 świadczeń wychowawczych (500+) na kwotę 44.000,00 zł.

16. Karty Dużej Rodziny- w okresie od 01 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince wydał 104 karty dla rodzin z terenu gminy Cybinka.

Karta Dużej Rodziny przyznawana jest rodzinie, która utrzymuje przynajmniej trójkę dzieci. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Karta przyznawana jest każdemu członkowi rodziny. Dochód rodziny nie stanowi kryterium przyznania karty.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince z upoważnienia Burmistrza Cybinki wydaje bezpłatnie na wniosek członka rodziny wielodzietnej Kartę Dużej Rodziny (dokument identyfikujący członków rodziny wielodzietnych), która uprawnia do zniżek, które oferowane są zarówno przez instytucje państwowe, jak i firmy prywatne.

Program ma zasięg ogólnokrajowy, a jego celem jest podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, zarówno przez właściwych ministrów, jak i przez inne podmioty, w tym niepubliczne.

17. Ukraina – świadczenia rodzinne

Dla obywateli Ukrainy, przebywających w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym, wypłacono 39 zasiłków rodzinnych na kwotę 4.256,00 zł oraz 13 dodatków do zasiłku rodzinnego na kwotę 1.240,00 zł, w tym:

- 12 dodatków z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej na kwotę 1.140,00 zł,
- 1 dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego 100,00 zł

18. Asystent Rodziny

Zgodnie z art. 8 ust.1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince zapewnił wsparcie polegające w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmacnianiu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;

Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince w 2022 r. w celu wsparcia rodzin prowadził działania w formie: **zatrudnienia 2 asystentów rodziny**. Pracą asystentów objętych było 21 rodzin z terenu naszej gminy.

19. Prowadzenia Placówki Wsparcia Dziennego „Promyk”, która od dnia 01.01.2013 r. funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Cybince. PWD „Promyk” działa w formie opiekuńczej i organizuje zajęcia dla 15 dzieci. Do zadań Placówki należy między innymi: pomoc dziecku w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych, wsparcie w rozwoju zainteresowań jak również wpajanie pozytywnych elementów zachowań.

W ramach współpracy międzyinstytucjonalnej i konieczności opracowania kompleksowego planu pomocy rodzinie w Placówce odbywają się co najmniej raz na pół roku posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji wychowanka, w których udział biorą przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Szkół w Cybince, Sądu. Podczas posiedzeń zespołu diagnozuje się sytuację rodzin wychowanków Placówki i problemy w nich występujące w celu podjęcia wspólnych działań na rzecz zmiany zaistniałej sytuacji.

20. Zarządzeniem Burmistrza Cybinki Nr 87/2023 z dnia 9 października 2023 r. został powołany zespół interdyscyplinarny. W skład zespołu wchodzi pracownicy następujących instytucji:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Cybince;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cybince;
- Kurator Sądowy;
- NZOZ „ATIS” w Cybince;
- Posterunku Policji w Cybince;
- Zespołu Szkół w Cybince;
- Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Białkowie;
- Cybińskiego Stowarzyszenia Rozwoju PRO-EKO w Cybince,
- Środowiskowego Domu Samopomocy „Pod Słońcem” w Bieganowie.

Zespół Interdyscyplinarny prowadzi działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie poprzez:

- diagnozę problemu przemocy w rodzinie;
- prowadzenie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny spotkał się 4 razy. Powołano 5 grup roboczych do rozwiązywania problemu przemocy w indywidualnych przypadkach. Liczba procedur Niebieskiej Karty wg stanu na koniec 2023 r. wyglądała następująco: zakończono ogółem 7 procedur, kontynuowane jest 3 procedur. W 2023 r. wszczęto 5 procedur niebieskiej karty poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty - A. Wypełniono 5 formularzy „Niebieskiej Karty – C”. W wyniku wszczęcia procedury „NK” prowadzone były 3 postępowania pod nadzorem prokuratora, 1 z nich zakończyło się aktem oskarżenia, natomiast 2 zostały umorzone. Średni czas realizacji procedury wynosił 0,5 roku.

Od 2013 r. w strukturach OPS w Cybince znajduje się Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień. Do końca sierpnia 2023 do ww. Punktu zgłosiło się 9 osób z różnymi problemami życiowymi, w tym sprawcy oraz ofiary przemocy. Udzielono 38 porad. Najczęstszą formą Najczęstszą formą były spotkania indywidualne, a także porady telefoniczne.